

1. GİRİŞ

Küresel ekonominin seyrine genel olarak bakıldığında, 2013 yılında bir yeniden dengelenme sürecinin başladığı izlenmekte olup bu eğilimin 2014'te de süreceği tahmin edilmektedir. ABD Merkez Bankası Fed'in uygulamakta olduğu genişletici para politikasından çıkışı ve faiz oranlarının küresel ölçekte artış eğilimi, global likidite koşullarının gelişmekte olan ülkeler aleyhine daraldığı bir döneme girildiğine işaret etmektedir. Bu çerçevede 2014 yılında gelişmiş ülkelerin nispeten daha olumlu bir ekonomik görünüme kavuşacakları, gelişmekte olan ülkelerin ise tedrici bir ivme kaybı yaşayacakları değerlendirilmektedir.

Türkiye ekonomisinin 2012 yılındaki %2,2'lik büyümenin ardından 2013 yılında ivme kazandığı görülmekte olup yılın ilk dokuz ayında yıllık bazda %4 büyümüştür. 2014 yılında, siyasi belirsizlikler yaşanabilecek olmasına ve iç talepte beklenen ivme kaybına rağmen, ekonominin %3-4 bandında büyümesi beklenmekle birlikte 28 Ocak'ta TCMB'nin para politikasında gerçekleştirdiği ilave sıkılaştırmanın büyüme üzerindeki aşağı yönlü riskleri artırdığı, bu bağlamda büyümenin %2,5-3 bandına gerileme riskinin de bulunduğu düşünülmektedir. Öte yandan başlıca ihracat pazarımız olan AB'deki ekonomik toparlanmanın ve reel efektif döviz kurundaki gelişmelerin ihracat performansını olumlu etkileyeceği tahmin edilmektedir.

Gelişmekte olan ülkelere fon akışının azalmasının yanı sıra siyasi belirsizliklerin etkisiyle Türkiye'ye yönelik portföy yatırımlarında meydana gelebilecek dalgalanmalar ve bunun döviz kurunda yol açabileceği belirsizlikler, 2014 yılında sektörler açısından en önemli risk unsuru olacaktır.

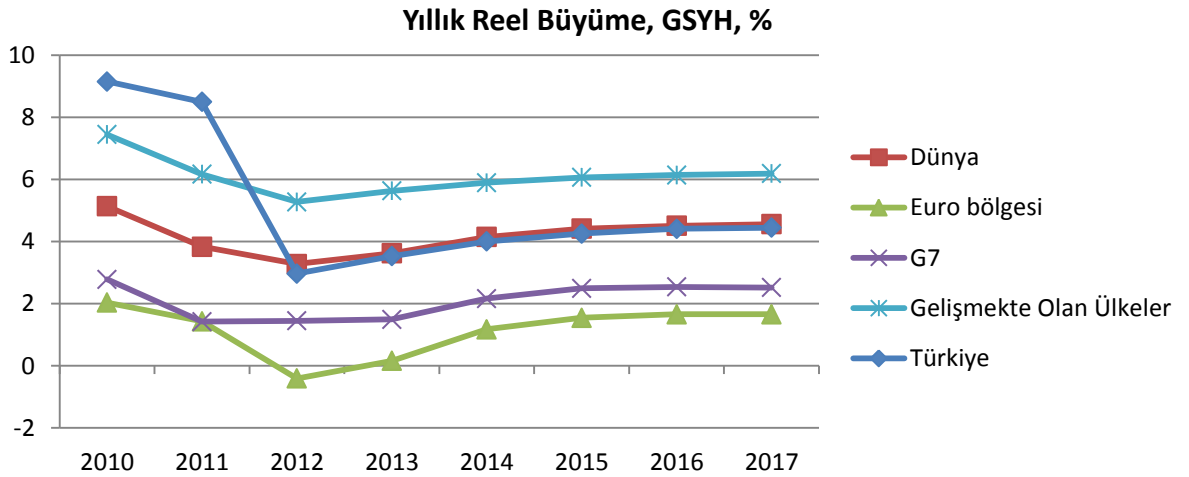
Bu raporda küresel ekonomi paralelinde Türkiye'de 2013 yılına ait mevcut veriler ve önümüzdeki döneme yönelik beklentiler ile sektörlerle ilişkin fırsatlar ve riskler ele alınmıştır. Raporda dünyada ve Türkiye'deki ekonomik gelişmelerin kısa bir özeti de yer almaktadır. Ayrıca 2013 yılına ait Konya ithalat-ihracat rakamları ile en çok alışverişin gerçekleştiği ülke ve fasıl grupları da rapora eklenmiştir.

2. KÜRESEL EKONOMİDE GELİŞMELER

IMF ve Dünya Bankası küresel ekonomiye dair büyüme rakamlarını yukarı yönlü revize etti. IMF, dünya ekonomisinin 2014'te %3,7 büyüyeceğini, küresel ticaret hacmindeki artışın %4,5 düzeyinde gerçekleşeceğini öngörmektedir.

Gelişmiş ekonomilerin küresel krizin dip noktasından döndükleri ve 2014 yılıyla birlikte Euro Alanı ekonomileri başta olmak üzere söz konusu ülkelerin büyüme hızlarının ivme kazanacağı değerlendirilmektedir.

2014 yılında Fed'in ultra genişlemeci para politikalarından aşamalı biçimde çıkmaya başlamasının küresel ekonominin büyümesi üzerinde baskı oluşturabileceği düşünülmektedir.

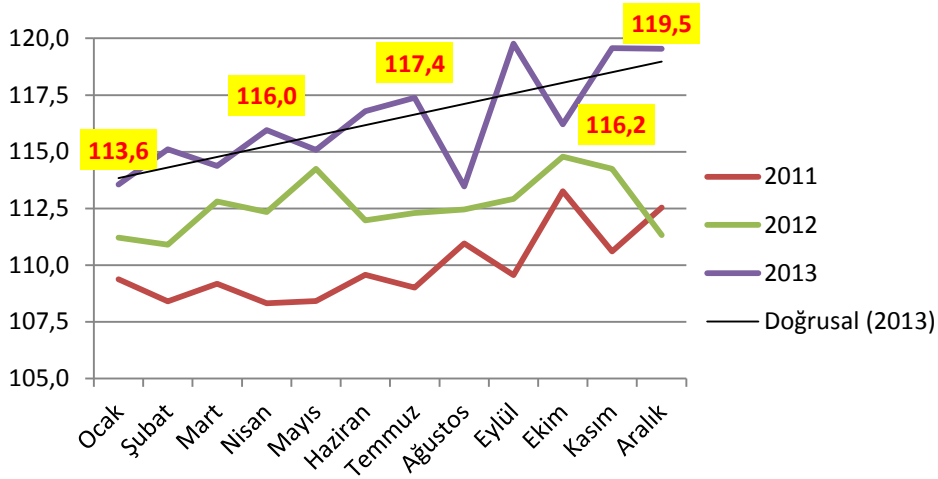
Son dönemde Türkiye'nin ihracatında önemli pay sahibi olan ülkeler arasında Almanya, Irak, Birleşik Krallık, Rusya Federasyonu, İtalya ve Fransa öne çıkmaktadır. IMF'nin 2013 yılı büyüme tahminlerine bakıldığında, Almanya'nın %0,5 ile cüzi oranda büyüdüğü, Irak'ta ise %3,7'lik bir büyüme yaşandığı görülmektedir. IMF, 2013'te Birleşik Krallık, Rusya ve Fransa'da büyüme oranlarının sırasıyla %1,4, %1,7 ve %0,2 olarak gerçekleştiği, İtalya'da %1,8 daralma olduğu yönünde tahminde bulunmaktadır.

IMF Ocak ayında Dünya Ekonomik Görünümü Raporu'nda güncelleme yapmıştır. Söz konusu güncel verilere göre IMF, 2014'te Irak'taki GSYH büyümesinin %6,3'e yükseleceğini; Euro Alanı genelinde ise 2013 yılında görülen daralmanın ardından, %1 büyüme olacağı öngörmektedir. Almanya'da büyümenin 2014'te hız kazanarak %1,6 düzeyinde gerçekleşmesi, Birleşik Krallık'ta ise %2,4'e yükselmesi beklenmektedir. Rusya için beklenen GSYH büyümesi ise %2,0 seviyesindedir.

3. TÜRKİYE EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Türkiye ekonomisi 2013 yılının ilk dokuz aylık döneminde 2012 yılının aynı dönemine kıyasla %4 oranında büyümüştür.

Milli gelir içinde en yüksek paya sahip olan hizmetler sektörü büyümeye en yüksek katkı yapmıştır. Yılın dokuz aylık dönemi itibarıyla inşaat sektörü 2012'nin aynı dönemine kıyasla büyümesi en çok hızlanan sektörlerin başında gelmiştir. İmalat sanayi, tarım, hizmetler sektörlerinde de büyümeler hızlanırken madencilik sektöründe 2013'te daralma olduğu görülmektedir.

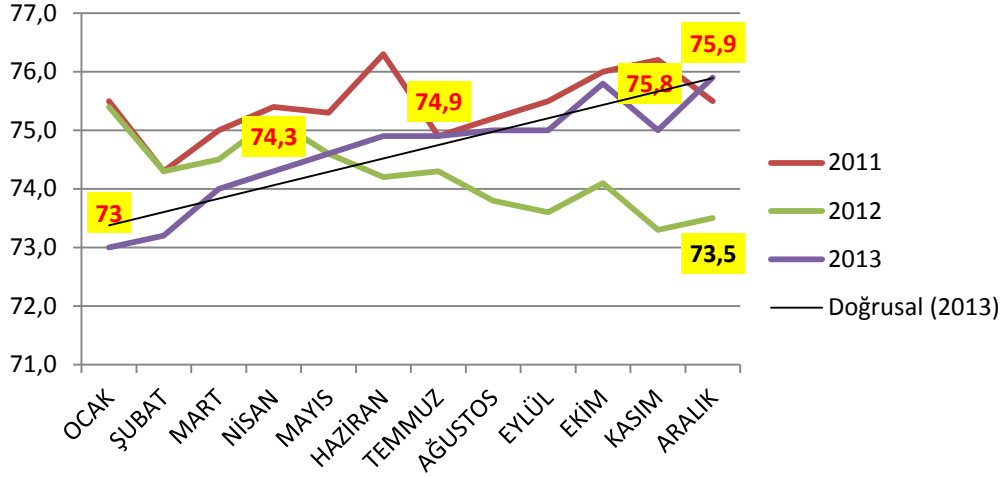

Mevsim ve Takvim Etk. Arın. Sanayi Üretim Endeksi (2010=100), 2011 – 2013

Sanayi üretim endeksi 2013 yılında yukarı yönlü bir seyir izlemiştir. Genel ekonomik aktivitedeki ılımlı toparlanma eğilimi paralelinde hareket eden sanayinin, 2014 yılında iç talepte beklenen görece ivme kaybına karşılık dış talepten destek bulacağı tahmin edilmektedir.

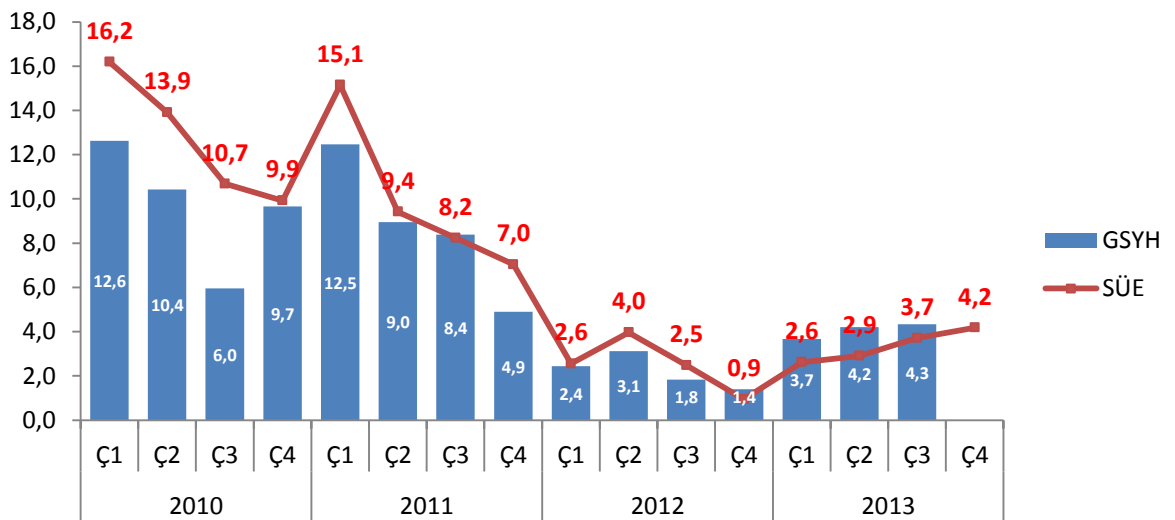
2013 yılının 3. çeyreği itibarıyla ekonomideki toparlanma eğilimi devam etmiştir. Bu dönemde, tüketim harcamaları bir miktar ivme kaydederken özel sektörün yatırım harcamalarındaki artış, söz konusu ivme kaybının büyüme üzerindeki olumsuz etkisini telafi etmiştir.

2012 yılında yavaşlama eğilimi sergileyen kapasite kullanım oranları (KKO) 2013 yılında genel olarak yükseliş kaydetmiştir. 2013 yılı sonunda 2012 yılı sonuna göre KKO 2,4 puan yukarıda, %76 düzeyinde açıklanmıştır.

Mevsimsel Etkilerden Arındırılmış Kapasite Kullanım Oranı (2010=100), 2011 – 2013

Ekonomik aktivitedeki ılımlı toparlanma eğiliminin yılın son çeyreğinde de devam ettiği görülmekle birlikte, TCMB'nin sıkılaştırıcı yöndeki para politikası uygulamalarının ve BDDK'nın son dönemde tüketici kredilerine ilişkin aldığı tedbirlerin büyüme üzerinde bir miktar sınırlandırıcı etkide bulunduğu düşünülmektedir. Bu çerçevede, yılsonunda Türkiye ekonomisinin %4 civarında bir büyüme kaydedeceğini öngörülmektedir.

Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış GSYH ve SÜE Kıyaslaması (2010– 2013)

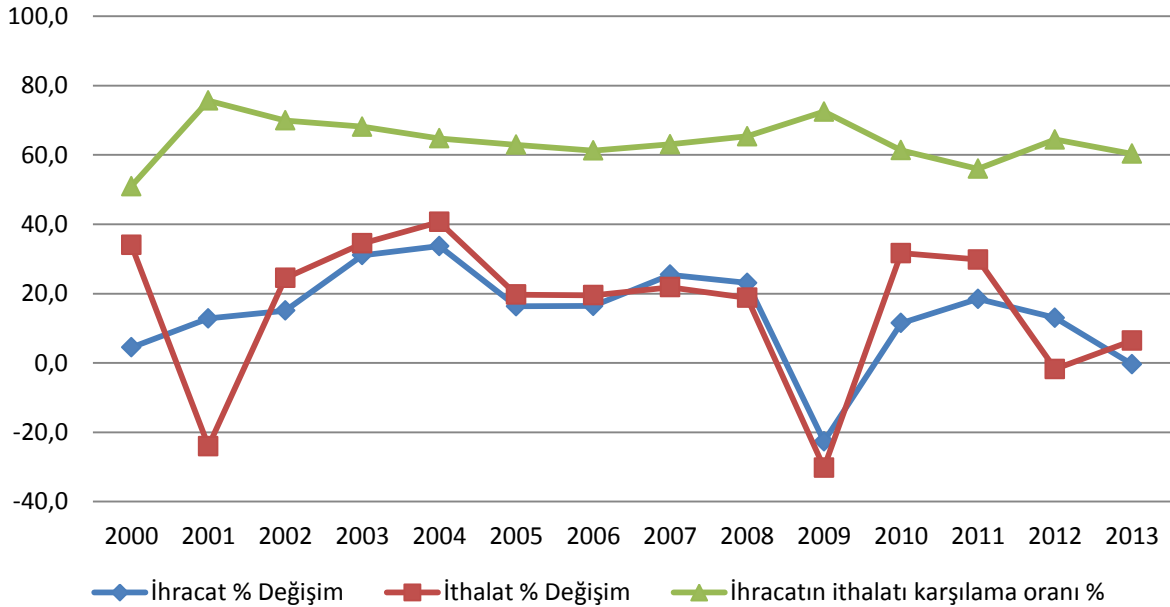
Reel kesim güven endeksi 2013 yılının tamamını eşik değer olan 100'ün üzerinde geçirirken, yılın son çeyreğiyle birlikte yönünü aşağı çevirmiştir. Yolsuzluk iddialarının peşi sıra ortaya çıkan siyasi karmaşa ortamında kurlarda yaşanan sert yükselişin 2014'te reel kesimin güvenini hayli olumsuz etkileyeceği değerlendirilmektedir.

Tüketici güven endekslerinin yıl içinde dalgalanmakla birlikte eşik değerinin altında, olumsuz bir seyir izledikleri görülmektedir. Son dönemde yaşanan gelişmeler paralelinde 2014'te de tüketici güven endekslerinin eşik değerinin altında seyretmeye devam edeceği düşünülmektedir.

2013 yılında ana ihraç pazarlarındaki talep koşullarının toparlanmaktan uzak bir seyir izlemesiyle ihracatın yıllık bazda yatay kaldığı görülürken, 2014'te Euro Alanı talebinin artacağı beklentisine ve kurlarda yaşanan yükselişe bağlı olarak ihracat rakamının yükseleceği değerlendirilmektedir.

2013'te ithalatın hem artan yurtiçi talep hem de altın ticaretinin açık vermesiyle yıl genelinde yukarı yönlü bir seyir izlediği görülmektedir. 2014 yılında ise döviz kuru gelişmelerinin etkisiyle ithalat artış hızının yavaşlayacağı, buna bağlı olarak dış ticaret açığının gerileyeceği ve ihracatın ithalatı karşılama oranının yükseleceği değerlendirilmektedir

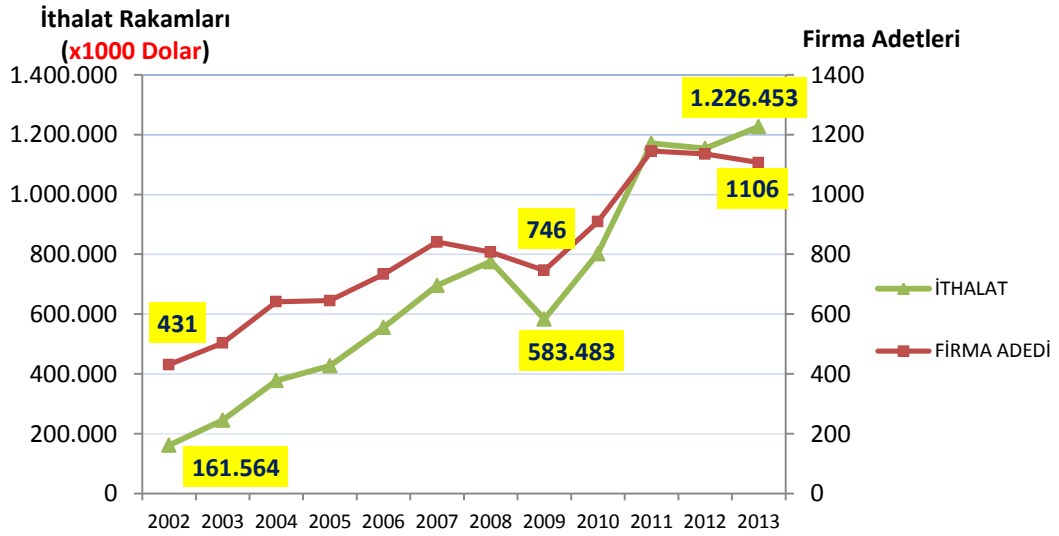
Dış Ticarete Yıllık Değişim ve İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)

4. KONYA 2013 YILI VERİLERİ

Küresel ve ulusal anlamda zor bir süreçten geçen 2013 yılı ekonomisi, doğal olarak Konya için de aynı paralelde verilerin ortaya çıkmasına neden olmuştur.

2012 yılında **1135** olan **ithalatçı firma sayısı**, 2013 yılında % **2,6** düşüyle **1106**'ya düşmüştür. 2012'de **1,153 milyar dolar** olan ithalat rakamı ise % **6,3** artış ile **1,226 milyar dolara** çıkmıştır.

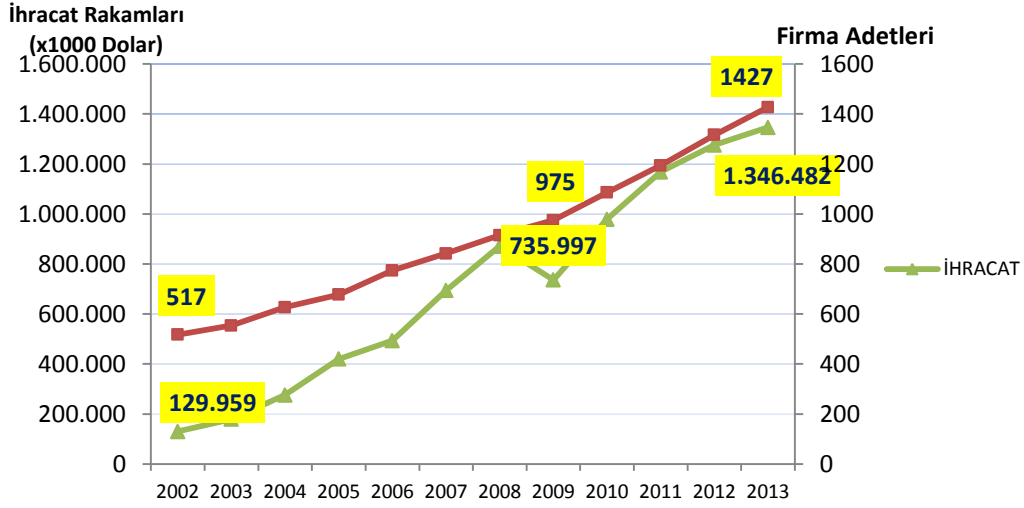

2002-2013 Konya İthalat Rakamları ve Firmaları

2013 yılında Konya firmalarının ithalat yaptığı **106** ülkeden **ilk 10'u** ve toplam ithalat rakamları aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir.

Sıra	Ülke adı	İthalat (\$)
1	Çin	190.949.227
2	Rusya Federasyonu	168.487.067
3	Almanya	90.132.750
4	ABD	67.516.102
5	Güney Kore	51.856.416
6	Ukrayna	49.936.917
7	İtalya	48.890.229
8	Hollanda	36.701.889
9	Tayvan	36.686.776
10	Suudi Arabistan	35.430.037

Yine aynı süreç içerisinde 2012 yılında **1316** olan **ihracatçı firma sayısı**, ithalat yapan firma sayısındaki azalmanın aksine 2013 yılında % **8,4** artış ile **1427'e** çıkmıştır. 2012'de **1,276 milyar dolar** olan ihracat rakamı ise % **5,6** artış ile **1,346 milyar dolara** çıkmıştır.

2002-2013 Konya İthalat Rakamları ve Firmaları

2013 yılında Konya firmalarının ithalat yaptığı **179** ülkeden **ilk 10'u** ve toplam ihracat rakamları ise aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir.

Sıra	Ülke adı	İhracat (\$)
1	Irak	235.194.542
2	Almanya	79.790.861
3	Rusya Federasyonu	57.533.577
4	İran	49.509.456
5	Suudi Arabistan	47.482.748
6	Libya	44.199.747
7	ABD	43.902.637
8	Mısır	37.240.968
9	Yunanistan	36.902.809
10	İngiltere	35.147.804

2013 KONYA - EN ÇOK İTHALAT YAPILAN 10 FASIL		
Sıra	Ülke adı	İthalat (\$)
1	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	261.449.323
2	Hububat	230.755.144
3	Plastikler ve mamulleri	185.465.552
4	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	57.521.125
5	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	54.894.129
6	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	43.985.933
7	Demir ve çelik	35.105.238
8	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	30.506.635
9	Demir veya çelikten eşya	29.272.502
10	Kauçuk ve kauçuktan eşya	28.357.190

2013 KONYA - EN ÇOK İHRACAT YAPILAN 10 FASIL		
Sıra	Ülke adı	İhracat (\$)
1	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	380.586.470
2	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	235.128.614
3	Süt ürünleri, yumurtalar, tabii bal, diğer yenilebilir hayvansal menşeli ürünler	82.191.095
4	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	80.930.397
5	Plastikler ve mamulleri	65.382.482
6	Demir veya çelikten eşya	60.856.629
7	Değirmencilik ürünleri, malt, nişasta, inülin, buğday gluteni	52.499.270
8	Kakao ve kakao müstahzarları	45.121.008
9	Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları, pastacılık ürünleri	44.871.515
10	İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	31.713.717

5. TÜRKİYE İÇİN 2014 YILI FIRSATLARI Ve RİSKLERİ

5.1 FIRSATLAR

- ✓ Son dönemde hızlanan **TL'deki değer kaybının 2014 yılında ihracat odaklı sektörler için avantaj oluşturacağı** düşünülmektedir. Ayrıca, ağırlıklı olarak AB'ye ihracat yapan sektörlerin ihracat hacimlerinin, AB'deki sınırlı da olsa toparlanma eğiliminden olumlu yönde etkilenmesi beklenmektedir.
- ✓ Plastik sektörü, yerli üretimle karşılayamadığı hammadde sorununu 'askı veya kota' uygulamasıyla aşmaya çalışacaktır. **Askıya alma tebliği ile** plastik sektöründe faaliyet gösteren firmalar ihtiyaç duydukları hammaddeleri, Ekonomi Bakanlığı'na başvurarak 5 yıl süreyle farklı ülkelerden ithal edebilecek ve bu ithalat için **gümrük vergisi ödemeyeceklerdir**. Aynı tebliğ kapsamında, kota uygulaması da devreye girmektedir. Firmalar yapacakları başvuru ile tarife kontenjanından yararlanarak hammaddelerini farklı ülkelerden temin edebileceklerdir.
- ✓ Kış lastiği yönetmeliğinin **oto lastiği pazarındaki büyümeye** etkisinin devam edeceği öngörülmektedir.
- ✓ Kuyumculuk sektörü temsilcileri kuyumla ilgili kredi kartı taksitlerine getirilen **sınırlamayı** doğru bulduklarını ifade ederken bunun **etkisinin sınırlı olacağını** tahmin etmektedir. %20 oranındaki ÖTV'nin kaldırılması ve %18 oranında KDV'nin uygulanmasının ise sektörün ihracatını olumlu yönde etkileyeceği ifade edilmektedir.
- ✓ 2014 yılında **döviz** kurlarındaki gelişmelerin de **etkisiyle** turizm sektörünün **%5-10 oranında büyüme** kaydedebileceği düşünülmektedir.
- ✓ Sağlık sektörü son dönemde yaşanan bir takım sıkıntılara karşılık; **erişilebilirliğin artması** ve **satın alma gücünün yükselmesi** gibi etkenler dikkate alındığında orta ve uzun vadede önemli bir **gelişme potansiyeline sahiptir**.
- ✓ Enerjide dışa bağımlılığın azaltılması, kamunun enerji stratejisinin temel bileşenlerinden olup bu çerçevede **kömür madenciliğine verilen önemin arttığı** izlenmektedir. Henüz nihai yatırım kararları verilmemiş olmakla beraber Afşin-Elbistan ve **Konya-Karapınar-Ayrancı havzalarında**, Katar ve Suudi Arabistan şirketleri ile yürütülen linyit madenciliği

ve termik santral yatırımı projelerinde sürecin ilerlemesi ile birlikte sektörün hareketleneceği tahmin edilmektedir.

- ✓ Uluslararası kuruluşların tahminlerine göre hava taşımacılığında Türkiye'nin gelecek 20 yılda iç **hatlar açısından en hızlı büyüyecek pazarlardan olacağı** öngörülmektedir. Bu çerçevede 2015 yılında tamamlanarak Adana–Mersin bölgesine hizmet verecek **Çukurova Bölgesel Havalimanı ve İstanbul'da inşaatına başlaması planlanan üçüncü havaalanı** yatırımları önem arz etmektedir. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü öngörülerine göre, on yıl içinde sektörün 750 uçaktan oluşan filoyla 350 milyon yolcu kapasitesine ulaşması ve küresel düzeyde sefer gerçekleştirilen noktaların sayısının da 500'ü bulması beklenmektedir.
- ✓ **İran'ın nükleer programı** ile ilgili olarak BM Güvenlik Konseyi ile sürdürülen müzakerelerde Kasım 2013'te bir anlaşmaya varılmış olup, 2014 yılı içinde İran'ın anlaşmadaki şartları yerine getirmesine bağlı olarak yaptırımların kademeli şekilde kaldırılması öngörülmektedir. **Yaptırımların kaldırılmasının Türkiye'nin enerji ithalatı maliyetini azaltabileceği tahmin edilmektedir.**
- ✓ **Döviz kurlarında** yaşanan **yukarı yönlü hareket** Türk hazır giyim, ana metal ve **makine imalatı sektörlerinin ihracatını** 2014'de olumlu yönde etkileyecektir. AB ülkelerinde yaşanan ekonomik toparlanmanın da ağırlıklı olarak Bölgeye ihracat yapan söz konusu sektörleri destekleyebileceği düşünülmektedir.
- ✓ **Tekstil ürünleri ithalatına** getirilen **ilave gümrük vergilerinin** 2014 içinde **kaldırılması halinde** bu durumdan tekstil sektörünün **olumsuz** etkileneceği, ancak tekstil ürünlerini hammadde olarak kullanan hazır giyim sektörünün maliyetlerinin önemli ölçüde azalacağı ve bu doğrultuda rekabetçiliğinin artacağı değerlendirilmektedir.
- ✓ Makine sektörünün hemen tüm alt kollarını kapsayacak şekilde **leasingde KDV oranının %1'e indirilmiş olmasıyla** makine yatırımlarının **hızlanabileceği** tahmin edilmektedir.
- ✓ Türkiye'de de şehir içi **sokak aydınlatmasında LED teknolojisine** dönüşümü sağlayacak yasal çerçevenin tamamlandığı belirtilmektedir. LED'e dönüşümün 2014'te başlatılması planlanmakta olup bunun gerçekleştirilmesine yönelik çok sayıda yerli ve yabancı firmadan talep geldiği belirtilmektedir.

- ✓ **Kablo sektörü**, önümüzdeki dönemde başta ABD olmak üzere Kanada ve Kuzey Amerika'ya yapılan ihracatı artırmak amacıyla aktif çalışmalar yürütmektedir.
- ✓ Doğalgaz ve elektrik dağıtım özelleştirmeleri paralelinde 250 milyon TL'lik büyüklüğe sahip **sayaç sektöründe iş hacmi artmıştır**. Önümüzdeki dönemde özelleştirmelerin su idareleri ile genişletilecek olmasının sektöre olumlu yansıtacağı düşünülmektedir.
- ✓ Mobil iletişim ve dijital ağlara yönelik yatırımlar önem kazanmaktadır. Demografik yapı, coğrafi konum ve teknolojik gelişmeler paralelinde, telekomünikasyon sektörüne yönelik yatırımların süreceği ve uzun vadede büyümenin devam edeceği öngörülmektedir.
- ✓ Yüksek Hızlı Tren (**YHT**), Büyük Anadolu Lojistik Organizasyonları A.Ş. (**BALO**) ve Milli Tren Projesi gibi büyük yatırımlarla faaliyet hacmi önemli ölçüde artan demiryolu taşımacılığının, devam eden yatırımlar ve özel sektöre açılması beklenen Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları (TCDD) projesi ile 2014'te de **büyüyeceği** tahmin edilmektedir.
- ✓ Boru hattı taşımacılığı sektörü enerji yatırımlarındaki canlı seyirden olumlu etkilenmektedir. 2014'te Trans Anadolu Doğalgaz Boru Hattı Projesi (**TANAP**) başta olmak üzere yeni projelerle sektörün büyüyeceği öngörülmektedir. Öte yandan, petrol ve doğalgaz taşımacılığına **KDV istisnası getiren düzenlemenin de olumlu bir etki oluşturması** beklenmektedir.
- ✓ 2012 yılında "**Et ve Et Ürünleri Tebliği**"nin yürürlüğe girmesiyle **zor dönemler yaşayan** et ürünleri imalatı sektöründe adaptasyon sürecinin tamamlanması paralelinde ve ürünlere ilişkin tüketici güveninin artması sebebiyle sektörde önümüzdeki dönemde büyüme beklentisi artmaktadır.
- ✓ 2001 yılından bu yana AB'ye ihracat **gerçekleştiremeyen** süt ve süt ürünleri sektöründe **bazı firmaların** AB'ye ihracat için **onay alması** sektörü hareketlendirmiştir. Önümüzdeki dönemde sektörde ürün kalitesinin artması ve ihracat potansiyeli paralelinde büyümenin nispeten hız kazanması beklenmektedir.

5.2 RİSKLER

- ❖ Son dönemde döviz kurlarında gözlenen **yukarı yönlü hareketin** 2014'de ithal girdi kullanımı yüksek olan ve/veya üretim teknolojisi enerji yoğun olan sektörlerin **maliyetlerini artıracığı**, ayrıca da iç pazarda ithal ürünlerin ağırlıklı olduğu sektörlerde **satışları baskılayabileceği** düşünülmektedir.
- ❖ BDDK tarafından hazırlanan ve 1 Şubat 2014 itibarıyla uygulanmaya başlanmış olan düzenleme ile kredi kartı ve nakit çekimlerinde taksit sayısı **9 ay ile sınırlandırılmış**; aynı zamanda kuyumculuk, telekomünikasyon (cep telefonu dahil), gıda ve akaryakıt satışında **taksit uygulaması kaldırılmıştır**. Söz konusu uygulamanın kredi kartı ile taksit uygulamasının yüksek olduğu sektörleri, özellikle de cep telefonu satışlarını, **olumsuz etkilemesi beklenmektedir**.
- ❖ **Cari açlıkla mücadele amacıyla** kamu tarafından getirilen **kredi kısıtlamaları** ve ÖTV artışlarının yanı sıra, TL'deki değer kaybına bağlı olarak otomotiv fiyatlarında yaşanması beklenen artışın, 2014'te yurtiçi otomotiv pazarında **önemli oranda daralmaya neden olabileceği** tahmin edilmektedir.
- ❖ Ekonomik aktivitede yavaşlamanın beklendiği 2014 yılında, **inşaat** sektöründeki büyümenin önceki yıla göre **gerileyebileceği** düşünülmektedir. Kredi koşullarındaki sıkılaştırmanın konut talebi üzerindeki, yurt içinde yaşanan **politik gerginliğin** kamu projeleri üzerindeki **olumsuz etkisi** 2014 için risk oluşturmaktadır.
- ❖ Bakanlar Kurulu kararına göre, motorlu araçlar, tütün mamulleri ve alkollü içkilerin de içinde bulunduğu bir grup üründe ÖTV oranları artırılmıştır. Vergi artışlarının fiyatlara yansımaları paralelinde söz konusu ürünlerin perakende satışlarının olumsuz etkilenmesi söz konusudur.
- ❖ Başta yem ve mazot olmak üzere **girdi maliyetlerinin yüksekliği**, buna karşın üreticilerin karşılaştıkları fiyatların maliyetleri karşılayamayacak düzeyde seyretmesi, tarım ve hayvancılıkta özellikle mali bünyesi zayıf olan küçük işletmeleri olumsuz etkilemektedir. 2014'te TL'deki değer kaybının da etkisiyle **yem fiyatlarında yaşanacak artışın**, **hayvancılık** sektöründeki **başlıca problemlerden olacağı** tahmin edilmektedir.

- ❖ Hükümet'in uygulamaya koyduğu **makro ihtiyati tedbirler nedeniyle** 2014 yılının **plastik sektörü** açısından **zor bir yıl olacağı** belirtilmektedir. Nitekim sektörün otomotiv sektörüne girdi sağladığı dikkate alındığında otomotiv sektöründeki yavaşlama beklentisi sektörü baskılayacaktır.
- ❖ Genel olarak Orta Doğu ve Afrika'daki **siyasi gerginlik ve karışıklıkların**, 2014'te de küresel **petrol arzı açısından** başlıca risk unsuru olmaya devam edeceği tahmin edilmektedir.
- ❖ Türk **gemi inşa sanayiinde** küresel rekabette devlet desteklerinin de katkısıyla **Uzak Doğu ülkeleri öne çıkmakta olup** bu durum yeni siparişler açısından Türkiye'deki tersaneleri zorlamaya devam edecektir.
- ❖ **Ana metal sektörünün**, hem hammaddede halen devam eden **dışa bağımlılık**, hem de **yüksek enerji kullanımı** nedeniyle kurlardaki yükselişten olumsuz etkileneceği düşünülmektedir.
- ❖ 2014'te inşaat ve otomotiv sektörlerinin hız kesmesi paralelinde bu sektörlerle girdi veren **metal ürünler, cam, seramik, çimento sektörlerinin** yurt içi performansı olumsuz etkilenecektir.
- ❖ İnternet suçları ile ilgili çeşitli düzenlemelere yer veren kanun tasarısı kapsamında, **bilgileri saklama zorunluluğunun** getirilmesinin, **internet servis sağlayıcılarına ek maliyet** olarak yansıtacağı düşünülmektedir.
- ❖ **Kargo sektöründe**, birleşme ve satın almaların **2014 yılında artabileceği** düşünülmektedir. 2014'te tüketim harcamalarında beklenen yavaşlamanın sektörü kısmen olumsuz etkileyebileceği düşünülmektedir.
- ❖ 2014'te ekonomik büyümedeki **muhtemel ivme kaybı** ve **faiz oranlarındaki artış**, **bankacılık sektörünün** net faiz marjında daralmaya yol açabilecek, **karlılığı sınırlandıracaktır**. Ayrıca, yurtiçi talepteki yavaşlama nedeniyle üretim maliyetlerini fiyatlarına yansıtmakta güçlük çekebilecek sektörlerde kar marjlarının daralmasının ve maliyet kontrolü kapsamında firmaların istihdamı azaltma eğilimine girmesinin, bankacılık sektöründe tahsili gecikmiş alacaklarda artışa yol açabileceği düşünülmektedir.

6. GENEL DEĞERLENDİRME

- 2013 yılında gelişmiş ekonomilerdeki toparlanma süreci devam ederken, gelişmekte olan ülke ekonomilerinde büyüme hızı yavaşlamıştır. ABD ekonomisindeki iyileşme paralelinde **Fed'in varlık alım programının büyüklüğünün azaltılması** konusu gündeme gelmiş; Euro Alanı'ndaki toparlanma ise görece daha yavaş bir seyir izleyerek ECB'nin genişletici para politikasını yıl boyunca sürdürmesine neden olmuştur. Japonya'da da ekonomik büyümeye destek veren politikalar uygulanmıştır. Öte yandan, Fed'in politika değişiklikleri ve buna bağlı oluşan beklentiler, **uluslararası sermaye akımları kanalıyla** gelişmekte olan ülke piyasalarında yıl ortasından itibaren dalgalanma yaratmıştır.
- **IMF tahminlerine göre** 2014 yılında dünya ekonomisinin **%3,7** büyümesi beklenmektedir. **ABD** ekonomisindeki toparlanmanın süreceği ve büyümenin **%2,8'e** yükseleceği öngörülmektedir. **Euro** Alanı'nda da **%1** ile pozitif büyüme yaşanacağı tahmin edilmektedir. Ancak, mevcut risklerin henüz ortadan kalkmamasına ve Bölge içindeki ekonomilerin birbirinden farklılık göstermesine bağlı olarak Euro Alanı'nda beklenen iyileşmenin görece yavaş olacağı öngörülmektedir. Dünyanın ikinci büyük ekonomisi olan **Çin'de ekonomik büyümenin 2014'te hafif hız kesmesi** beklenmektedir.
- Son dönemde, gelişmekte olan ülkeler arasında piyasa riski önemli ölçüde artan bir grup ülke "**Kırılgan Sekizli**" olarak adlandırılmaya başlamıştır. Bu grupta yer alan ülkeler, **Türkiye** ile birlikte **Endonezya, Hindistan, Güney Afrika, Brezilya, Şili, Macaristan ve Polonya**'dır. Ayrıca, **Arjantin ve Ukrayna**'da yaşanan son gelişmelerin de bu ülkelere ait risk algısını artırdığı gözlenmektedir. Türkiye için bakıldığında, ekonomik faktörlerin yanı sıra yurtdışında belirsizliğe yol açan **siyasi riskin de fiyatlandığı** görülmektedir. Gelişen ekonomiler üzerindeki satış baskısının bir süre daha etkili olabileceği düşünülmektedir.
- Türkiye ekonomisi 2013'te **beklentilere paralel bir seyir** izlemiştir. Yıl genelinde görece güçlü bir performans sergileyen büyüme paralelinde birçok sektörde ekonomik faaliyet artmıştır. Yurt içinde ve dışında yaşanan ekonomik ve siyasi gelişmeler, yılın ikinci yarısında piyasa koşullarının değişmesine neden olmuştur. Mayıs ayında Fed'in politika değişikliğinin fiyatlanmaya başlanması ile küresel piyasalarda risk algılaması yükselirken, yurtdışında de beklenmedik politik gelişmeler ortaya çıkmıştır. **Söz konusu gelişmelerin etkilerinin 2014'te de süreceği tahmin edilmektedir.** IMF, Türkiye ekonomisinin 2013'te %3,8 büyüdüğünü tahmin ederken 2014'te **%3,5** büyüyeceğini öngörmektedir.

- Ekonomi yönetimi, genişleyen cari açığı kontrol altına almak ve ekonomik istikrarı gözetmek amacıyla makro-ihiyati tedbirler uygulamaya devam etmektedir. Bu kapsamda, 2014'te uygulanacak düzenlemeler arasında, **perakende alışverişte taksit sayısına getirilen sınırlamalar, taşıt kredilerine yönelik düzenlemeler ve ÖTV ile MTV artışları** öne çıkmaktadır. Döviz kurundaki hızlı artış paralelinde 2014'te birçok sektörde üretim maliyetlerinin artacağı düşünülmektedir.
- Döviz kurlarındaki yükseliş, maliyetlerdeki artış ve kredi koşullarındaki sıkılaşıma paralelinde **enflasyonist baskının bir süre daha etkisini sürdüreceği** tahmin edilmektedir. Diğer taraftan, tüketim harcamalarına getirilen sınırlamaların ve orta vadede görülebilecek ihracat artışlarının cari açığı daraltması beklenmektedir. Sıkı piyasa koşulları ve mevcut düzenlemelerden **en fazla etkilenmesi beklenen sektörler otomotiv, elektronik, perakende ticaret ve inşaat**tır. Öte yandan uzun bir süreden beri para politikasında doğrudan ve geleneksel araçlar yerine alternatif parasal sıkılaştırma önlemleri kullanmayı tercih eden **TCMB**, fiyat istikrarını sağlamak amacıyla güçlü bir **parasal sıkılaştırma yapmaya** ve **operasyonel çerçeveyi sadeleştirmeye** karar vererek **faiz artırımına** gitmiştir.
- Belirsizlik yaratan faktörlerin çoğunlukta olduğu 1. çeyreğin ardından, **Mart 2014**'te yapılacak **yerel seçimlerin sonuçları** yakından izlenecektir. Seçim sürecinin ardından yurtiçi piyasada politik risklerin azalması ve bunun ekonomik aktiviteye olumlu yansımaları söz konusu olabilecektir. Bununla birlikte, **dünyadaki ekonomik büyümenin gücü, finans piyasalarının işlerliği ve sağlamlığı ile küresel sermaye akımlarının seyri de 2014'te yurtiçi ekonomik aktivite üzerinde belirleyici olacaktır.**

KAYNAKLAR

IMF Veri Tabanı

Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı

Türkiye İhracatçılar Meclisi

Türkiye İstatistik Kurumu

Türkiye İş Bankası İktisadi Araştırmalar Bölümü, Ocak 2014 Raporu